

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

ОДЛУКА ВЕЋА ЗА МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ О
ФОРМИРАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ЗАВРШЕНЕ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

На седници Већа за медицинске науке Универзитета у Крагујевцу, одржаној 07.12.2016. године, одлуком бр. IV-03-1177/30 формирана је Комисија за оцену и одбрану завршене докторске дисертације под називом „**Клиничка процена ефикасности и безбедности унипорталне и конвенционалне VATS симпатикотомије у лечењу особа са примарном фокалном хиперхидрозом**” кандидата Небојше Марића, у следећем саставу:

1. **проф. др Радоје Илић**, редовни професор Медицинског факултета ВМА Универзитета одбране у Београду за ужу научну област *Хирургија*, председник;
2. **проф. др Јасна Јевђић**, редовни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област *Хирургија*, члан;
3. **доц. др Иван Марјановић**, доцент Медицинског факултета ВМА Универзитета одбране у Београду за ужу научну област *Хирургија*, члан;

Комисија је прегледала и проучила докторску дисертацију др Небојше Марића и подноси Наставно-научном већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

2.1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области

Докторска дисертација кандидата др Небојше Марића под називом „Клиничка процена ефикасности и безбедности унипорталне и конвенционалне VATS симпатикотомије у лечењу особа са примарном фокалном хиперхидрозом”, урађена под менторством проф. др Слободана Миљисављевића, редовног професора Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Хирургија, представља оригиналну научну студију која се бави утврђивањем проценом ефикасности и безбедности унипорталне и конвенционалне VATS симпатектомије у лечењу особа са примарном фокалном хиперхидрозом. Кандидат је у својој докторској дисертацији наведеној проблематици приступио на јединствен и оригиналан начин. За праћење преоперативног и постоперативног интензитета знојења коришћен је HDSS (Hyperhidrosis Disease Severity Scale) упитник. Код свих пацијената је урађена симпатикотомија са кука дијатермијом, билатерално, у једном акту. У зависности од регије где се јавља примарна фокална хиперхидроза вршена је симпатикотомија на одговарајућим нивоима симпатичких ганглиона. По буђењу из анестезије код свих пацијената вршена је процена успешности операције, где је за успех интервенције сматрано постојање топлих и сувих руку и одсутност краниофацијалне хиперхидрозе. Оцена интензитета постоперативног бола коришћењем визуелне аналогне скале (ВАС) у распону од 0 – 10 где је нула означавала одсуство бола а 10 најгори могући бол. Пре отпуста код свих пацијената је урађен контролна радиографија грудног коша како би се искључило постојање пнеумоторакса или хемоторакса.

Анализом резултата овог истраживања може да се закључи да је унипортална техника супериорнија у односу на конвенционалну мултипорталну технику у погледу дужине операције, броја интрахоспиталних ноћења, интензитета и трајању постоперативног бола, употреби постоперативне аналгетске терапије, учесталости касних постоперативних компликација и естетским изгледом ожиљка.

Спроведено истраживање је ретроспективна студија на релативно малом броју испитаника, при чему би спровођење проспективне студије која би обухватила више

здравствених центара и више испитаника јасније показало која од ових метода даје највећу корист уз најмањи ризик ка појави компликација и нежељених ефеката.

2.2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оргиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Претрагом доступне литературе прикупљене детаљним и систематским претраживањем биомедицинских база података „Medline“ и „KoBSON“, уз коришћење одговарајућих кључних речи: „hyperhidrosis“, „sympathectomy“, „treatment outcome“, нису пронађене студије сличног дизајна и методолошког приступа. Сходно наведеном, Комисија констатује да докторска дисертација кандидата др Небојше Марића под називом „Клиничка процена ефикасности и безбедности унипорталне и конвенционалне VATS симпатикотомије у лечењу особа са примарном фокалном хиперхидрозом“ представља резултат оригиналног научног рада.

2.3. Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

А. Лични подаци

Др Небојша Марић рођен је 19.08.1973. године. Медицински факултет у Крагјевцу је завршио 1999. године, а 2008. године је уписао Докторске академске студије на овом Факултету, смер: Експериментална и примењена хирургија. Специјализацију из грудне хирургије је завршио 2009. године, а од 2010. године је Начелник Кабинета за грудну хирургију ВМА. Учествовао је на већем броју домаћих и међународних научних скупова.

Кандидат је аутор више оригиналних научних радова и први аутор у једном раду објављеном у часопису индексираном на *SCI* листи. Резултати рада наведени под редним бројем 1 саставни су део докторске дисертације, чиме је кандидат испунио услов за одбрану докторске дисертације.

У истраживању под називом „A single incision transaxillary thoracoscopic sympathectomy“ у коме је кандидат први аутор представљен је део резултата саме докторске дисертације. Циљ овог истраживања је био да се прикаже *video-assisted thoracoscopic surgery* (VATS) као метода трајног лечења прекомерног знојења. Анализирани су подаци 47 пацијената код којих су урађене 94 билатералне VATS симпатектомије, при чему су се симптоми прекомерног знојења у потпуности повукли код 44 (93,62%) пацијената, па је на основу тога закључено да трансаксиларна торакоскопска

сипматектомија једном инцизијом даје одличне резултате у лечењу примарне фокалне хиперхидрозе. Резултати овог истраживања су публиковани у часопису категорије **M23** (Vojnosanit Pregl. 2014; 71(5):432-7.)

У студији под називом „Surgical treatment of unicentric plasma cell histological type Castleman's disease“ приказан је случај болеснице оболеле од Кастлеманове болести плазмаћелијског типа. Обољење се манифестовало боловима у грудном кошу, замарањем и губитком телесне масе. Испитивањем је утврђено постојање увећаних лимфних жлезда, десно паратрахеално у блиском контакту са горњом шупљом венном, а болест је потврђена хистопатолошким анализом биопсије медијастиналне лимфне жлезде. Резултати овог истраживања су публиковани у часопису категорије **M23** (Vojnosanit Pregl. 2011 Sep;68(9):795-9.)

У истраживању под називом „Endovascular treatment of the subclavian artery aneurysm in high-risk patient - a single-center experience“ приказано је искуство аутора са ендоваскуларном реконструкцијом анеуризме супклавијалне артерије код шест болесника, пет мушкараца и једне жене. Резултати су показали да није било оперативног морталитета током ендоваскуларне реконструкције, а успешност извођења процедуре била је 100%. Услед тога је изведен закључак да се ендоваскуларно лечење анеуризме супклавијалне артерије препоручује код болесника код којих анатомске карактеристике саме анеуризме омогућавају извођење исте, а посебно се препоручују код високоризичних болесника са интраторакалном локализацијом анеуризме ради превенције компликација. Резултати овог истраживања су публиковани у часопису категорије **M23** (Vojnosanit Pregl 2016; 73(10): 941–944.)

Б. Списак објављених радова (прописани минимални услов за одбрану докторске дисертације)

1. **Marić N, Stanić V, Ristanović A, Cvijanović V, Milisavljević S.** A single incision transaxillary thoracoscopic sympathectomy. Vojnosanit Pregl. 2014; 71(5):432-7. **M23**
2. **Marić N, Stanić V, Cvijanović V, Ristanović A, Kovacević S, Krivokapić Z, Radić OT.** Surgical treatment of unicentric plasma cell histological type Castleman's disease. Vojnosanit Pregl. 2011 Sep;68(9):795-9. **M23**

3. Marjanović I, Tomić A, **Marić N**, Pecarski D, Šarac M, Paunović D, Rusović S.

Endovascular treatment of the subclavian artery aneurysm in high-risk patient - a single-center experience. *Vojnosanit Pregl* 2016; 73(10): 941–944. **M23**

2.4. Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Сprovedено истраживање у потпуности је усклађено са пријављеном темом докторске дисертације. Циљеви истраживања и примењена методологија идентични су са одобреним у пријави тезе. Докторска дисертација др Небојше Марића садржи следећа поглавља: Увод, Циљеви и хипотезе, Материјал и методе, Резултати, Дискусија, Закључци и Литература. Написана је на 112 страна и има 42 табеле, 34 графикона и 10 слика. Поглавље Литература садржи 105 цитираних библиографских јединица из иностраних и домаћих стручних публикација.

У уводном делу и теоретском разматрању, кандидат је на свеобухватан, јасан и прецизан начин и цитирајући релевантну литературу изложио актуелна сазнања о патогенези и епидемиологији примарне фокалне хиперхидрозе, анатомији и физиологији знојних жлезда и улози симпатичке инервације у знојењу. Такође, јасно је описана процедура дијагностиковања примарне фокалне хиперхидрозе, као и методе њеног нехируршког и хируршког лечења.

Циљеви и хипотезе истраживања јасно су изложени и дефинисани у складу са одобреним приликом пријаве тезе. Кандидат је у свом раду намеравао утврди да ли постоји разлика у ефикасности и безбедности између унипорталне и конвенционалне VATS симпатикотомије у хируршком лечењу особа са примарном фокалном хиперхидрозом.

Материјал и методологија рада су детаљно и прецизно формулисани и подударaju се са одобреним приликом пријаве тезе. Истраживање је дизајнирано као клиничка ретроспективна кохортна студија која је укључила све пацијенте са дијагнозом примарне фокалне хиперхидрозе дланова, пазушних јама и лица као и међусобних комбинација наведених регија који су оперисани билатералном торакоскопском симпатикотомијом у једном акту у Клиници за грудну хирургију ВМА у периоду од маја 2009. године до јуна 2013. године. У зависности од технике која је коришћена пацијенти су подељени у две групе. Пацијенти оперисани конвенционалном техником сврстани су у мултипорталну групу (**укупно 57**) док су пацијенти оперисани унипорталном техником сврстани у

унипорталну групу (**укупно 77**). Преоперативне, интраоперативне и постоперативне варијабле које утичу на ефикасност и безбедност хируршке технике су анализирани и упоређиване између две групе.

Резултати истраживања су систематично приказани и добро документовани табелама (укупно 42) и графиконима (укупно 34). Показано је да унутар самих група постоји значајно већи број особа женског пола у односу на особе мушког пола, али дистрибуција полова између мултипорталне и унипорталне групе не показује статистички значајну разлику. Групе су такође уједначене по питању временског периода који је протекао од појаве првих симптома до операције. Најчешћа регија јављања примарне фокалне хиперхидрозе у обе групе, мултипорталној и унипорталној, је била палмарно-аксиларна. Трајање интвенције током унипорталног приступа је статистички значајно краће. Између мултипорталне и унипорталне групе постоји статистички значајна разлика у појави раних постоперативних компликација. Просечан број интрахоспиталних ноћења након симпатикотомије код унипорталне је значано нижи.

У поглављу „Дискусија“ детаљно су објашњени резултати истраживања, тако што је појединачно образложена повезаност сваког од испитиваних фактора ризика са праћеним исходом. Добијени резултати упоређени су и са литературним подацима других аутора из ове области, уз истовремено указивање на велику разноликост резултата истраживања повезаних са темом спроведеног истраживања. Коментари резултата су језгровити, а начин приказивања података чини их веома прегледним и разумљивим.

На основу претходно изнетих чињеница, Комисија сматра да завршена докторска дисертација кандидата др Небојше Марића под називом „Клиничка процена ефикасности и безбедности унипорталне и конвенционалне VATS симпатикотомије у лечењу особа са примарном фокалном хиперхидрозом”, по обиму и квалитету израде у потпуности одговара пријављеној теми дисертације.

2.5. Научни резултати докторске дисертације

На основу резултата истраживања изводе се закључци да је унипортална техника супериорнија у односу на конвенционалну мултипорталну технику у погледу дужине операције, броја интрахоспиталних ноћења, интезитету и трајању постоперативног бола,

употреби постоперативне англетске терапије, учесталости касних постоперативних компликација и естетским изгледом ожиљка.

2.6. Примењивост и корисност резултата у теорији и пракси

Добијени резултати истраживања дају оригиналан и веома важан допринос начину лечења примарне фокалне хиперхидрозе унипорталним VATS симпатектомијом као једном од метода која даје најбоље резултате са најмање компликација.

2.7. Начин презентирања резултата научној јавности

Резултати ове студије публиковани су као оригинално истраживање у часопису индексираном на SCI листи (категорија M23).

1. **Marić N, Stanić V, Ristanović A, Cvijanović V, Milisavljević S.** A single incision transaxillary thoracoscopic sympathectomy. *Vojnosanit Pregl.* 2014; 71(5):432-7.

ЗАКЉУЧАК

Комисија за оцену и одбрану завршене докторске дисертације кандидата др Небојше Марића под називом **„Клиничка процена ефикасности и безбедности унипорталне и конвенционалне VATS симпатикотомије у лечењу особа са примарном фокалном хиперхидрозом”** сматра да је истраживање у оквиру тезе базирано на актуелним сазнањима и валидној методологији и да је прецизно и адекватно постављено и спроведено.

Комисија сматра да докторска дисертација кандидата др Небојше Марића, под менторством проф. др Слободана Милисављевића, представља оригинални научни и практични допринос у лечењу примарне фокалне хиперхидрозе.

Комисија са задовољством предлаже предлаже Наставно-научном већу Факултета Медицинских наука Универзитета у Крагујевцу да докторска дисертација под називом **„Клиничка процена ефикасности и безбедности унипорталне и конвенционалне VATS симпатикотомије у лечењу особа са примарном фокалном хиперхидрозом“**, кандидата др Небојше Марића буде позитивно оцењена и одобрена за јавну одбрану.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

проф. др Радоје Илић, редовни професор Медицинског факултета ВМА Универзитета одбране у Београду за ужу научну област *Хирургија*, председник

проф. др Јасна Јевђић, редовни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област *Хирургија*, члан

доц. др Иван Марјановић, доцент Медицинског факултета ВМА Универзитета одбране у Београду за ужу научну област *Хирургија*, члан

У Крагујевцу, 12.12.2016. године